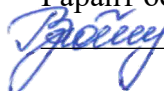

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

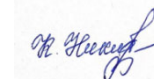
Гарант освітньої програми

 Вікторія ГРАНОВСЬКА

«01» вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Катерина НІКІТЕНКО

Протокол засідання кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов ХДАЕУ

від «01» вересня 2023 року №1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітня програма – Готельно-ресторанна справа

Спеціальність – 241 Готельно-ресторанна справа

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Кропивницький - 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Факультет	економічний
Назва кафедри	підприємництва, обліку та фінансів
Викладач	Кононенко Леся Віталіївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, обліку та фінансів
Контактна інформація	+380502828288; slv2828@ukr.net
Графік консультацій	Консультації online: Viber, Telegram, Zoom, тел. +30502828288
Програма дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види наукових досліджень 2. Поняття методології та типологія методів дослідження 3. Емпіричні методи дослідження 4. Теоретичні методи дослідження 5. Основні математичні методи наукових досліджень і статистичної обробки наукових даних 6. Структура дослідження: обґрунтування актуальності теми дослідження, його мети і завдання 7. Розробка та експериментальна перевірка обраної моделі, головних ідей та концептуальних положень, що покладено в основу дослідження 8. Оформлення та оприлюднення результатів наукових досліджень
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	<p>Методологія та організація наукових досліджень – це сфера, яка пов'язана із вивченням теоретико-методологічних основ наукових досліджень і практики організації наукової діяльності, формування і розвитку навичок застосування різних методів наукового пошуку у професійній діяльності.</p> <p>Предмет дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень” – процес формування у студента цілісного уявлення про науку як систему знань та знаряддя пізнання, поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових і спеціальних методів та принципів проведення досліджень і оформлення отриманих результатів.</p> <p>Об'єкт дослідження дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень” – технологія організації науково-дослідної діяльності здобувачів освіти.</p>
Інформаційний пакет дисципліни	Веб-середовище Moodle

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного та науково-дослідного забезпечення досліджень.
Завдання вивчення	Теоретична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з питань: сутності і категорій методології наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; вибору об'єктів

дисципліни	наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; застосування методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; планування науково-дослідних робіт; розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження; діалектики як системи принципів, законів і категорій; специфіки наукового пізнання; типології методів наукового пізнання; сутності понять синергетики і евристики; змісту та структури процесу наукового дослідження; формування та обґрунтування наукових гіпотез; оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику; інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження; визначення економічної ефективності наукових досліджень.
-------------------	---

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи.
Загальні	ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
Спеціальні (фахові)	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу СК 11. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання інноваційних технологій у сфері готельного та ресторанного бізнесу.
ПРН	ПРН 6. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності ПРН 7. Досліджувати моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій) ПРН 11. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) в сфері готельно-ресторанного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах. ПРН 12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024 р.р.
-----------------------	----------------

Семестр	1
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Успішне опанування курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Постреквізити	Управління проектами, Ділові комунікації та протокольні заходи в готельно-ресторанній справі, Стратегічне управління готельними, ресторанными і курортними підприємствами, Виробнича переддипломна практика, Комплексна виробнича практика з фаху, Атестація здобувачів вищої освіти

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	18
Практичні / Семінарські	22
Лабораторні	-
Самостійна робота	50
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: DSpace. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення крім загальнонавчаних програм та операційних систем Microsoft Office.
Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль)

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Усі завдання передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10%.

Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Наука і наукові дослідження.							
1-2	Тема 1	Поняття та види наукових досліджень	2		2	7	8
3	Тема 2	Поняття методології та типологія методів дослідження	2		2	6	7
4	Тема 3	Емпіричні методи дослідження	2		2	6	8
5-6	Тема 4	Теоретичні методи дослідження	2		4	6	7
	ПК ЗЧ 1	Підсумковий контроль змістової частини №1	8		10	25	20
Змістова частина 2. Організація наукової діяльності							
7	Тема 5.	Основні математичні методи наукових досліджень і статистичної обробки наукових даних	2		2	6	8

8	Тема 6.	Структура дослідження: обґрунтування актуальності теми дослідження, його мети і завдання	2		2	6	7
9-10	Тема 7.	Розробка та експериментальна перевірка обраної моделі, головних ідей та концептуальних положень, що покладено в основу дослідження	2		4	6	8
11-14	Тема 8.	Оформлення та оприлюднення результатів наукових досліджень	4		4	7	7
	ПК ЗЧ 2	Підсумковий контроль змістової частини №2	10		12	25	20
	Всього		18		22	50	100

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи - лекція. Лекція служить для пояснення теми; запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання. Наочні методи - ілюстрація, демонстрація. Ілюстрація - допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки. Засоби ілюстрації (картинки, таблиці, малюнки тощо) є нерухомими, вони мають «оживати» в розповіді викладача. Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування: презентації, навчальні відеофільми.
Практичні /Семінарські	Практичні методи: розв'язання тестових завдань, представлення студентами доповідей за індивідуальними темами, дискусії, бесіди, дебати, робота над індивідуальними завданнями.
Лабораторні	
Самостійна робота	У межах навчальних годин, виділених на самостійну роботу передбачено виконання реферату та практичних завдань
Індивідуальна робота	Підготовка реферату, тез, статей, роботи на конкурс, участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Поточний контроль проводиться впродовж семестру з метою забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і здобувачами у процесі навчання та для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється на семінарських та практичних заняттях. Одержані результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання студентів, організації їх самостійної роботи та при підсумковому контролі й оцінюванні знань здобувачів. Види поточного контролю: усний (опитування), письмовий (тестовий).

Форми поточного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування (за активність на практичних заняттях додатково студент отримує 5 балів), проведення термінологічних диктантів, практичних ситуацій тощо.

Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

За кожне тестове завдання змістової частини 1 і 2 згідно теми студент може отримати мах 6 балів, підсумковий контроль за змістовою частиною 1 – мах 20 балів, за змістовою частиною 2 – мах 20 балів, загальна сума балів за змістовими частинами може складати -100 балів.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Загальна максимальна оцінка може складати – 100 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)										Підсумкова оцінка (залік, диф. залік)
Змістова частина 1					Змістова частина 2					
T1	T2	T3	T4	ПК ЗЧ 1	T5	T6	T7	T8	ПК ЗЧ 2	
Max 8	Max7	Max 8	Max 7	Max 20	Max 8	Max 7	Max 8	Max 7	Max 20	Max 100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

<p>Основна література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бхаттачерджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.:НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Metodolohiia_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen_2022.pdf 2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. https://docplayer.net/52353712-Metodika-ta-organizaciya-naukovih-doslidzhen.html 3. Вихрущ Ст., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: навч. посіб. 2020. Львівська політехніка. 365 с. 4. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків : Право, 2019. 368 с. https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/592/3_Metodologija_vnutri.pdf 5. Євтушенко М., Хижняк М. Методика та організація наукових досліджень: навч. посібник. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 350 с. 6. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 492 с 7. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. https://agro.snau.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf 8. Thomas C. G. Research methodology and scientific writing. Thrissur : Springer, 2021.
<p>Додаткова</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 66 с. 2. Концепції та парадигми у розвитку теорії та методології обліку: навч. посіб. В.М. Савченко, О.В. Юрченко, Л.В. Кононенко, О.В. Пальчук, І.В. Смірнова, Н.В. Смірнова, О.М. Гай; за заг. ред. В.М. Савченко. Кропивницький: 2022. 362 с. http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/11859 3. Методологія наукових досліджень. Навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. 4. Основи наукових досліджень: навч. посіб. КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/30605/3/naukovi_doslidzhennia.pdf 5. Поліщук О.П. Методологія наукових досліджень : базові поняття, тести та інструктивно-методичні вказівки до їх виконання: [навчально-методичний посібник]. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 17 с. 6. Рогатіна, Л. П. (2020). Організація наукових досліджень в системі фінансово-економічної безпеки: сутність, завдання та методичні підходи. <i>Економічні горизонти</i>, (4(15), 34–41. https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(15).2020.235005 7. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її

	<p>використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с.</p> <p>8. Berends, H. and Deken, F. (2021). Composing qualitative process research. <i>Strategic Organization</i>, 19(1), 134–146. https://doi.org/10.1177/1476127018824838</p> <p>9. Cloutier, C., & Ravasi, D. (2021). Using tables to enhance trustworthiness in qualitative research. <i>Strategic Organization</i>, 19(1), 113-133. https://doi.org/10.1177/1476127020979329</p> <p>10. Eisenhardt, Kathleen M. "What is the Eisenhardt Method, really?." (2021) <i>Strategic Organization</i>, 19.1, 147-160. https://doi.org/10.1177/1476127020982866</p> <p>11. Giorgi A., Giorgi B. Phenomenology. Qualitative Psychology: A Practical Guide to Research Methods, A. Smith (ed.). London: Sage Publications. 2003. https://www.scirp.org/(S(vtj3fa45qm1ean45wffcz5%205))/reference/referencespapers.aspx?referenceid=248793</p> <p>12. Jarzabkowski, P., Langley, A., & Nigam, A. (2021). Navigating the tensions of quality in qualitative research. <i>Strategic Organization</i>, 19(1), 70-80. https://doi.org/10.1177/1476127020985094</p> <p>13. Kouamé, S., & Liu, F. (2021). Capturing emotions in qualitative strategic organization research. <i>Strategic Organization</i>, 19(1), 97-112. https://doi.org/10.1177/1476127020935449</p> <p>14. Tyler G. Erath, Azure J. Pellegrino, Florence D. DiGennaro Reed, Sandra A. Ruby, Abigail L. Blackman & Matthew D. Novak (2021) Experimental Research Methodologies in Organizational Behavior Management, <i>Journal of Organizational Behavior Management</i>, 41:2, 150-181, DOI: 10.1080/01608061.2020.1869137</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://chitalka.info/finansi.html/ - Бібліотека економіста. 2. http://nfv.ukrintei.ua/ - РЕЕСТР наукових видань України; 3. http://nssmc.gov.ua/ - Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. 4. http://repec.org/ - платформа RePEc (Research Papers in Economics), де міститься децентралізована бібліографічна база даних робочих зошитів, журнальних статей, книг, програмних продуктів в сфері економіки, яка підтримується добровольцями; 5. http://wdc.org.ua - – Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку, на порталі містяться зведені статистичні показники в сфері економіки, розраховані за методологією експертів Центру; 6. http://www.kmu.gov.ua/ - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України; 7. http://www.nbu.gov.ua/ - Офіційний сайт бібліотеки Вернадського; 8. http://www.oapen.org - бібліотека відкритого доступу пропонує зокрема академічні монографії з соціологічних і гуманітарних питань, економіки, фінансів, бізнесу та управління; 9. http://www.openoar.org/ - каталог репозитаріїв відкритого доступу по всьому світу; 10. http://www.rada.gov.ua/ - Офіційний сайт Верховної Ради України; 11. https://data.un.org/ - система доступу до баз даних ООН; 12. https://data.worldbank.org/ - відкрита база даних до статистичної інформації від Світового банку; 13. https://doaj.org/ - каталог журналів відкритого доступу, який індексує та надає доступ до

рецензованих журналів;

14. <https://ideas.repec.org/> - IDEAS — це найбільша бібліографічна база даних, присвячена економіці, яка вільно доступна в Інтернеті;
15. <https://oa.mg/journals> - це пошукова система для наукових робіт вільного доступу;
16. <https://openscience.in.ua/ua-journals> - Українські наукові журнали у Scopus та Web of Science;
17. <https://tax.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної податкової служби України;
18. <https://w3.unece.org/> - статистичні профілі кожної країни-члена ЄЕК ООН;
19. <https://www.elsevier.com/> - містить рецензовані журнали відкритого доступу;
20. <https://www.sdgindex.org/> - звіти про сталий розвиток, всесвітнє дослідження, яке оцінює стан кожної країни щодо досягнення Цілей сталого розвитку;
21. <https://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України;
22. <https://www.weforum.org/reports> - щорічні звіти з результатами аналізу даних та описом прогресу, що досягнуто за результатами Всесвітнього економічного форуму протягом кожного року.
23. www.ifc.org. - Офіційний сайт Міжнародної фінансової корпорації.
24. www.miganet.worldbank.org. - Офіційний сайт Багатостороннього агентства гарантування інвестицій.